

U V O D N I K

TRŽIČ JE PEKO IN
PEKO JE TRŽIČ

Kaj bo, če gre največji paradni konj Tržiča - PEKO v stečaj? To kar se sedaj vprašujejo zaposleni v PEKO so se spraševali že mnogo tako v Sloveniji kot tudi drugod po svetu. Tudi v Zahodni Evropi se v sedanjem času srečujejo s slabim stanjem v gospodarstvu - tako imenovamo recesijo, vendar dobro vedo, da za dežjem vedno pride tudi sonce.

Na vsak način pa je treba priznati, da je Tržič ena zadnjih občin v Sloveniji, ki doživlja posledice slabega gospodarjenja in vodenja podjetja. Železarska, kovinska, lesna in povečini tudi tekstilna industrija se že nekaj let spopadajo z realnostjo: zaslužiš toliko za kolikor lahko prodajš na trgu, ne pa toliko kolikor ti določijo politični funkcionarji bivše partije. Čevljarstva in tekstilna industrija sta v tem procesu zdržali najdlje, saj sta bili vedno prisotni na evropskem trgu, pa tudi število zaposlenih v teh panogah je bilo tolikšno, da je oblast morala tu na nek način ohraniti socialni mir.

Vendar vse to zaposlenim v PEKO nič ne pomaga. Vprašamo se lahko le, zakaj pa Alpina in Planika še vedno dokaj uspešno poslujeta. Tu in samo tu pa je razlika med temi tremi čevljarstvenimi velikani. Odgovor je v vodenju podjetja. Medtem ko so vodilni v PEKO desetletja dolgo razvijali le znan produkt elegantnih čevljev in ga prodajali (za vedno nižjo ceno in vedno višjo provizijo?!) prek Afisa, so se v Alpini (pod vodstvom direktorja Izidorja Rejca, ki je sedaj poslanec SKD) preusmerili na bolj donosne "pancarje", v Planiki pa (sicer šele pred časom) v "treking" program. PEKO pa je spal... Dobro vemo, da iskanje boljšega zaslužka ni bila naloga delavcev podjetja, ampak stalna naloga vodstva. Vodstvo je zatajilo in ob koncu povečini zapustilo delavce z novimi vodji in starimi sindikati vred same.

Vendar... tako kot se svet vrti, tudi življenje v Tržiču teče naprej. Le od naše iskrenosti, odločnosti in poguma, predvsem pa od izbire poštenih in sposobnih voditeljev, ki bodo v naših podjetjih takšne ali drugačne oblike zaposlovali Tržičanke in Tržičane, bo odvisno, kdaj bomo izplavali. Čim boljše vodje si bomo izbrali, tem hitreje nam bo šlo navzgor.

Za primer lahko vzamemo Boroveljsko Voest - Kestag. V tem gigantu je bilo zaposlenih 4000 ljudi, vendar so dolgo časa poslovali z izgubo. Ko avstrijski minister za finance ni mogel več trpeti tega, da mora vsako leto za podporo te tovarne iz proračuna prispevati milijone in milijone šilingov, je podporo ukinil. Vendar pa je hkrati Borovljam namenil druge oblike pomoči: kdor si najde delo, dobi toliko in toliko šilingov, država je sofinancirala najemnine za prostore novim in starim

podjetnikom, sofinancirali so prispevke in davke za novozaposlene delavce,... V nekaj letih so Borovlje doživele ne le stabilnost, temveč tudi razvoj, saj je sedaj precej več zaposlenih kot v času pred stečajem (nad 5000).

Zato tudi novemberske volitve v Državni zbor pri tem niso brez pomena. Država tako ali drugače še vedno ostaja tista, ki ustvarja pogoje za gospodarjenje: določa stopnjo prispevkov in davkov, dodeljuje finančno pomoč v obliki ugodnih kreditov tako podjetjem kot tistim, ki si sami priskrbijo zaposlitev, sofinancira nova delovna mesta,... Sama lahko rečem, da sem k temu vsaj nekaj prispevala, čeprav se zavedam, da je ostalo še veliko nepostorjenega. Zato vam v smislu nadaljevanja skrbi za naš Tržič in še zlasti za delovna mesta v PEKO priporočam, da za mojega naslednika v parlamentu izvolite dr. Janeza Poklukarja, ki ga cenim kot izredno poštenega, delavnega in sposobnega človeka.

Pa srečno!

Jana Primožič
Tržiška poslanka SKD

POSLANKA JANA IN NAŠ POSLANEC DR. JANEZ OB PREBIRANJU NAŠEGA TEDNIKA.
»V BOROVLIJAH GRE ŽE NA BOLJE. ZAKAJ NE BI ŠLO TUDI V TRŽIČU.

IZ VSEBINE:

UVODNIK - TRŽIČ JE PEKO IN PEKO JE TRŽIČ
ZAPOJ MI PTIČICA PESMICO
SPOŠTUJSMO TRŽUŠKO ZGODOVINSKO PRETEKLOST
ALPINIZEM - SLAVC ROŽIČ

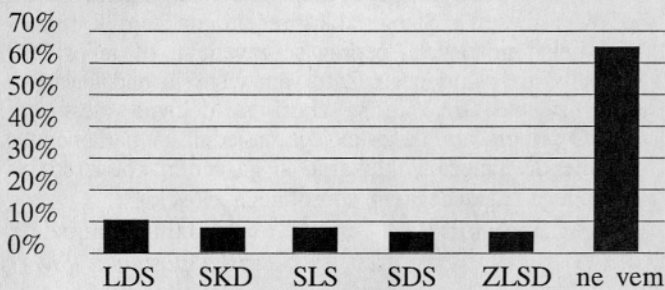
VOLITVE

ALI BODO TRŽIŠKA VOLIŠČA OSTALA PRAZNA?

Tržič, 23. oktober. Kot kaže anketa se bodo Tržičani o volitvah v Državni zbor odločali v zadnjih dneh. Kar dve tretjini vprašanih je namreč na vprašanje: "Koga boste volili v nedeljo 10. novembra?", odgovorilo z NE VEM. Obstaja pa tudi možnost, da bodo tradicionalno dobro obiskana volišča v Tržiču na Martinovo nedeljo ostala prazna. Anketiranci so sicer dali prednost LDS (10%), sledijo ji stranke slovenske pomladi; SKD 7%, SLS 7%, in SDS ter ZLSD (6%).

Kot kaže anketa bi stranke slovenske pomladi v Tržiču lahko zmagale, saj imajo skupaj 20% anketiranih glasov, medtem ko jih imata LDS IN ZLSD 16%.

Seveda bo do dokončnih rezultatov potrebno počakati do volitev še posebej zaradi še izredno visokega deleža neopredeljenih volilcev.

Rezultat ankete TR na dan 23.10.1996 N = 100 volilcev

6. IZREDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

30. oktobra 1996 je bila v veliki sejni dvorani Občine Tržič 6. izredna seja Občinskega sveta Občine Tržič. Sklic seje so predlagali naslednji svetniki: **Vito Primožič, Boris Tomazin, Stanislav Meglič (SKD), Jože Kuhelj (SLS) in Milan Gregorčič (SNS)**. Seja je bila sklicana sicer kot 18. redna seja OS, a so jo svetniki na začetku preimenovali v izredno, saj je (bivši) tajnik OS dostavil gradivo prepozno (rok za dostavitev gradiva je po poslovniku OS namreč 10 dni).

Po potrditvi zapisnikov in sprejetju dnevnega reda so svetniki končno dobili v roke ključ (1) prostora občinskega sveta. Že samo to dejstvo nam pove, da občinska uprava na čelu z g. županom **Pavlom Ruparjem** izrazito podcenjujoče gleda na delo Občinskega sveta. Po skoraj dveh letih uslišati upravičene zahteve po zagotovitvi ustreznih prostorov je kratko malo pareveč. Kakorkoli, občinski svet je sedaj pridobil (ne)ustrezen prostor, jasno pa so bile izražene zahteve po boljši nadaljni prostorski rešitvi. Enako, kot je na državnih ravni parlament oz. državni zbor najvišje telo odločanja, tako je v občinah najvišje telo odločanja občinski svet.

Sledilo je poročilo nadzornega odbora, ki je v mesecih septembru in oktobru 1996 končno začel delovati, a je bil žal vedno na robu sklepčnosti. Sej so se redno udeleževali predsednik NO g. **Tone Kramarič (LDS)** ter

člana NO ga. **Erna Roblek (SKD)** in g. **Milan Marinšek (SLS)**. Razlogov, zakaj se **Marko Valjavec (ZLSD)** in **Ivana Valjavec** (lista Peter Smuk in volilci) nista udeleževala sej NO pač ne poznamo. Ker sta izrazila željo po zamenjavi bo Občinski svet na eni prihodnjih sej odločal o zamenjavi oz. imenovanju novih 2 članov. Na žalost pa je spet prišlo de precendensa s strani g. župana. Poročilo NO mu je tajnik OS že prej izročil, tako da si je občinska uprava zopet prisvojila pristojnost sklepati o dokumentu NO, ki naj bi ga najprej morali predložiti predsedniku občinskega sveta g. **Petru Smuku** oz. svetnikom, ne pa g. županu in njegovim službam. NO je odkril pri pregledu dokumentacije najmanj 5 kršitev zakonodaje: 1. Izplačilo *Cestnemu podjetju Kranj* za ureditev površin v KS Senično - o izvršenih delih ni bil sprejet sklep občinskega sveta. 2. *Stvarniku d.o.o. iz Ljubljane* je bilo izplačanih skorak 1.000.000.- SIT za ureditev grafične podobe Občine Tržič - spet ni bil sprejet noben sklep o odobritvi teh del. 3. Za obnovo občinske stavbe je bilo nakazano *MT-Trade d.o.o.* (firma v lasti županovega bratranca) in podjetju *Elektrolift-Zaplotnik Marko* kar 1.866.141,50 SIT - spet ni bil sprejet sklep OS. 4. *Biotehniški fakulteti* iz Ljubljane je bilo izplačano 157.500.- SIT za domnevno izobraževanje g. **Darka Veternika**. 5. Najhujši primer kršenja pa je *gradnja mestne obvoznice*, kjer je bilo izvajalcem plačano kar 10.525.464.- SIT, čeprav sredstva za to niso bila odobrena. Iz navedenega je NO zaključil, da g. župan krši sprejeti proračun za leto 1996. To se je seveda vedelo že dlje časa, ampak poročilo NO je to stvar še dokazalo. Stvari se bodo seveda odvijale naprej in take kršitve pravil pač ne morejo ostati nekanzovane.

Pri 4. točki dnevnega reda so svetniki odstavili prejšnjega tajnika OS g. Andreja Žitnika, ker ni delal za interese občinskega sveta, kršil poslovniška določila in podobno. Na to mesto je bila imenovana gdč. **Olga Sajovec, abs. iur.**. Svetiki so izrazili željo, da bi delo in servisiranje OS sedaj potekalo nemoteno.

Svetiki so se dotaknili tudi *izvševanja proračuna za leto 1996* - ugotovili so staro resnico, da se sprejeti proračun ne izvaja ter se konstanto kršijo določila iz odloka o proračunu za leto 1996.

Sprejet je bil še *Odlok o moratoriju za gradnjo na Lajbu v Podljubelju* s smislom, da se na začetih delih ne nadaljuje.

TAKO 6-LETNI OTROK VIDI NASTOP ČUKOV V TRŽIČU

KONGRESNIKI EUCD S ČUKI V TRŽIČU

Slovenski krščanski demokrati s tržiškim predsednikom Janezom Poklukarjem so v začetku oktobra priredili veliko zabavno prireditev v bivšem skladiščnem objektu BPT, ki je sedaj v lasti Živile. Nastopili so znani ČUKI. Poleg programa za otroke, starejše in mladino je večer popestrila še udeležba skupine uglednih kongresnikov - predstavnikov prijateljskih krščansko demokratskih strank iz vse Evrope, ki je tisti večer zapustila neživahno Ljubljano in se sprehodila po tržiških ulicah. Prva sta v Tržič prispela *podpredsednik DZ Miroslav Mozetič* in *poslanka Nada Skuk*, ki so s bralci revije Jana izbrali za *miss parlamenta*. Na ostale goste so počakali v Špeli z rundo tople čokolade, ki jo je poklonil *Janko Ropret*.

Pred občino sta jih po stari slovenski navadi najprej sprejela **g. in ga. Tomazin** v narodni noši, jim pripela gorenski nagelj in roženkravt ter ponudila kruh, sol in šnopček. Uvodni pozdrav je z lepimi slovenskimi in tržiški pesmimi izvedel kar domači zbor *CPZ Ignacij Hladnik*, v slovenščini in angleščini pa jih je nagovoril tudi občinski svetnik **SKD Vito Primožič**.

Kljub dežju so se gostje odpravili čez plac proti cerkvi sv. Andreja, kjer kar niso mogli verjeti, da je v Tržiču celih 12 let živel sam **maršal Radetzky** in da se mu je Tržič tako priljubil, da si je tu želel prebivati do konca svojih dni. Tudi za **Bojana Križaja** so že vsi slišali, le to, da je doma prav iz Tržiča, niso vedeli vsi. Veseli so se razgledovali tudi po stari Cerkveni ulici z ohranjenimi obcestnimi kamni in si od zunaj ogledali lepo osvetljeno Kurnikovo hišo, ki je ena najstarejših hiš v Sloveniji.

Na *koncertu Čukov* so spili kozarček vina, še rajši pa še en šnopček, nato pa jim je Čuk **Jože Potrebuješ** prepustil besedo. Na odru so se poleg tržiškega predsednika **SKD dr. Poklukarja** in **Lojzeta Peterleta** pokazali še drugi predstavniki EUCD (*Evropske unije krščanskih demokratov*): **Wim van Velzen** - *predsednik EUCD iz Belgije*, **Walter Schwimmer** - *vodja poslancev ljudskih in krščansko demokratskih strank v Svetu Evrope, iz Avstrije*, **g. Steiner** - *vodja mednarodnega odbora Sveta Evrope*, mož, ki je predlagal, da so Slovenijo sprejeli v Svet Evrope v Strassbourgu, sicer Avstrijec, **Jan Čarnogurski** - *prvi demokratični ministrski predsednik Češkoslovaške*, **Algirdas Saudargas**, *bivši zunanji minister Litve*, ki je podpisal priznanje Slovenije, *poslanci iz nemškega parlamenta v Bonnu*,.. Ob koncu lepih pozdravov in plesa (kjer se je še posebej odlikoval *vodja diplomatske šole na Dunaju g. Rainer Stepan*, ki je zaplesal z domačo poslanko) seveda ni zmanjkala tudi nova sestava Čukov, ki se je povečala za harmonikarja **Lojzeta Peterleta**.

Večer se je nadaljeval v Vili Bistrica, kjer so evropski gostje skupaj s povabljenici iz Tržiča poskusili domače salame in sire, za posladek pa še potico. Čeprav so bili še enkrat povabljeni na koncert, so raje uživali v čudovitem ambientu Vile, tihe glasbe in ob pogovoru, ki bo (prepričani smo!) prinesel kaj koristnega Sloveniji in Tržiču. Ob slovesu so se prisrčno zahvalili za lep večer in rekli: "Pri vas v Tržiču je lepo!"

Ves večer nas je spremljala ekipa POP TV in naslednji dan je bil obisk kongresnikov v Tržiču druga novica v osrednjem dnevniku. Naj povem še to, da je začetek večera spremljal tudi novinar Gorenjskega glasa, za ostale lokalne medije pa to dogajanje očitno ni bilo dovolj zanimivo, da bi si ga vsaj malo ogledali. Kakor za koga.

SPOŠTUJMO TRŽIŠKO ZGODOVINSKO PRETEKLOST

Ko občinski svetniki izbirajo himno

Tržičani moramo še vedno dajati v najlepši okvir spomin na svojega velikega in zaslužnega sotržana v svoji zgodovini - **JOŽEFA VENCESLAVA RADETSKYJA**. Med Tržičani je živel od 23. februarja 1807 do 19. novembra 1819, torej dobrih 12 let. V tem času je bil tržiški najbolj zavzet sotrudnik in celo sotrpin. Ni se mu posrečilo izvršiti v Tržiču svojih glavnih gospodarskih projektov, toda storil je za Tržič veliko. Iz Tržiča ga je klicala dolžnost v Italijo, pokopan je v gradu Wetzdorf v Avstriji, toda Tržič je imel nadvse rad in še kot 86 letni starček je želel obiskati Tržič in Tržičani so mu takrat - 25. septembra 1852 - priredili prisrčen sprejem.

Svoj čas je bil Radetzky, poleg avstrijskega cesarja, v takrat veliki Avstriji najznamenitejša osebnost. Po izvoru je bil češkega rodu. Ni bil nikakršen nacionalist, da bi ga lahko prištevali nemški naciji in Radetzkyga slavo si lahko lasti le tisti, ki mu jo je sam poklanjal in Tržič je zanj to tudi bil. Ni ga brez vzroka naslavljal **MOJ LJUBI TRŽIČ**.

Za časa Avstrije so v Tržiču pri cerkvenih slovesnostih peli **Debeljakov TE DEUM**, posvečen Radetzkyju. Tudi Dunajski filharmoniki redno igrajo kot višek Novoletnega koncerta **Strausev - Radetzkyjev marš**. To je orkestralna glasba in nima besedila. Ker smo po svoje Tržičani tudi Radetzkyjevi dediči, ni brez osnove zamisel, da se doda tej znameniti melodiji še besedilo in da se melodija z novim besedilom priredi za pevske zборе.

Začuden sem poslušal 15. septembra letos radijsko posmehljivo temu predlogu, ki se je glasila: "Še nikoli se nisem čemu tako nasmejal kot temu predlogu, ha ha ha, ha ha ha." Jaz pa se strinjam s predlogom. Iz zgodovinske dediščine se ni norčevati! Čisto možno je, da bi Tržič z glasbeno podlago Radetzkyjevega marša in besedilom "Mi smo pa Tržičani" dobil prvovrstno himno. Ne bi bilo odveč, da Tržič odkupi od ljubljanskega muzeja deponiran Radetzkyjev kip ali pa naj ga izdela domači umetnik in ga namesti nekje na ustreznem mestu - v njegovem "ljubljenem kraju". S tem bi Tržičani zares lahko pokazali, da spoštujemo tudi tisto, kar je bilo v preteklosti dobro. In ... kdo se ne bi rad ponašal z Radetzkyem.

FRANC PRIMOŽIČ

TRŽIŠKI
RAZGLEDI

“ZAPOJ MI PTIČICA PESMICO...”

Tržičani radi pojemo in muziciramo. Tržičani nismo nikoli živeli brez glasbe. To potrjujejo tudi naše pevske navade in glasbeno življenje v Tržiču med obema svetovnima vojnama, o katerem bom napisala nekaj mojih spominov.

Prvi stik z glasbo smo dobili otroci v družini. Družinsko petje je bilo svojčas zelo razširjeno. Pri nas doma je mama mlajšim otrokom zapela uspavanko: “*Mati ziblje, lepo poje, dete milo se smehlja...*”. S petjem smo si včasih polepšali in krajšali dolge zimske večere. Skupaj smo prepevali, ko je bila po delu vsa družina zbrana v “hiši” (dnevnem prostoru). Odrasli so sedeli za mizo, mlajši otroci pa smo se gnetli za pečjo. S petjem smo počastili v družini naše godovnike. Ob velikih cerkvenih praznikih smo doma prepevali nabožne pesmi. Med božičnimi pesmimi je bila najlepša - še danes v srce segajoča - Sveta noč. Ob novem letu pa smo prepevali koledniške pesmi. Otroci smo hodili koledovat tudi pred hišna vrata k sosedom in dobili za to kakšen dar. Citre ali kitara sta bili tedaj uveljavljeni družinski glasbili, kateri sta pogosto spremljali družinsko petje. Glasbo smo si doma “delali” sami, ker še ni bilo radia; kasneje, ko so pričeli oddajati radijske valove, pa so le redki imeli radijski sprejemnik.

Pravi glasbeni pouk pa nam je dala šola. Petje je bilo obvezni predmet v takratni ljudski (osnovni) šoli. Glasbo je gojila tudi meščanska šola. Iz teh šolskih časov se spominjam pevskih zborovskih nastopov, ki so jih prirejale šole. Ne morem pozabiti tudi hudomušnega župnika g. Jožefa Potokarja. Za “ogrevanje” sem mu pri verouku morala mnogokrat zapeti Sveto noč, naj je bil petek ali svetek.

V meščanski šoli smo imeli dva imenitna učitelja petja. Prvi je bil g. **Alojzij Škorpik**. Poleg petja je poučeval tudi violino. V svojem prostem času je brezplačno in z veliko vnemo učil igrati violino kakih 21 učencev. Ne vem ali je bila to prva zasebna šola v Tržiču; zagotovo pa vem, da je mnoge navdušil za glasbo in nekateri učenci so pozneje muzicirali tudi v orkestru. Žal je g. Škorpik prekmalu odšel iz Tržiča v svet. Ob slovesu je najboljšemu učencu, ki je pozneje postal moj mož, podaril svojo violino. G. Škorpika je življenska pot iz Tržiča vodila na konzervatorij v Berlin. Mnogo let pozneje smo o njem čitali v časopisu,

G. ŠKORPIK S SVOJIMI UČENCI (TRŽIČ LETO 1920)

da je naredil kariero velikega umetnika. Bil je član svetovno znanega Evropskega godalnega kvarteta. Petje je potem poučeval mladi ravnatelj g. **Albin Lajovic**. Tudi on nam je pomagal ostriti posluš za ubrano zborovsko petje.

Tako smo že v mladosti razvili občutek za lepoto glasbe. Glasba nam je potem vse življenje bogatila doživetja.

To so bile tudi čustveno zapete in v srce segajoče podoknice fantov na vasi. Ponoči zapete pesmi pod okni - podoknice so bile sploh v modi; z njimi so počastili tudi kake zaslužne ljudi in med njimi naše dušne pastirje - duhovnike. Porok, veselje, drugih prireditve in sv. maš sploh ni moglo biti brez petja in muzike. Glasba je spremljala naše vesele, svečane, posvetne in verske dogodke - pa tudi žalostne; opjevajo jih naše številne lepe slovenske pesmi.

Včasih je na pogrebih igrala tudi pihalna godba. Najlepša žalostinka pa je bila pokojniku zapeta pesem, ki jo je za življenja sam prepeval. Čudno je to, da skoraj vse naše ljudske pesmi zvenijo otožno, kot bi bile žalostinke.

Središče glasbenega življenja v Tržiču med obema svetovnima vojnama pa se je odvijalo v dveh prosvetnih društvih in na koru v farni cerkvi.

Liberalno usmerjeno *Slovensko bralno društvo (Sokolov)* je imelo svoj pevski odsek, ki so ga navadno vodili učitelji. Dvorano za prireditve so imeli v telovadnici “Sokolnice”. Versko-kulturni značaj pa je imelo *Slovensko izobraževalno društvo sv. Jožef (Orlov)*. Ti so skupaj z ostalimi katoliškimi društvi imeli svoj kulturni dom “Na skali” - imenovan Naš dom.

Društvi sta prirejali razne kulturne prireditve. Na glasbenem področju so bili to predvsem koncerti pevskih zborov. Leta 1927. pa so na tržiškem odru prvokrat uprizorili celo opereto *Mlada Breda* in zatem še nekaj operet; med drugimi tudi opereto *Cigan baron* in *Ptičar*. Nekaj časa so imeli tamburaški orkester. Tega leta je bila osnovana še pihalna godba, ki jo je več let vodil kapelnik **Rudolf Ahačič**. Za Božič 1922 pa je na koru prvič nastopil s cerkvenimi pevci “štrajh orkester” - orkester godalnih glasbil v manjši zasedbi.

Za razcvet glasbenega življenja v Tržiču med obema vojnama pa je bil posebno zaslužen g. **Martin Planinšek**, ki ni bil samo organist, pevovodja cerkvenega zbora, ampak tudi velik glasbeni učitelj. S premišljenim vodenjem, poučevanjem in velikim ustvarjalnim zanosom je močno razgibal kulturno glasbeno življenje v Tržiču. Pod njegovim vodstvom je nastal zelo dober cerkveni pevski zbor, ki je na koncertih združenih pevskih zborov posegal celo po največjih odličjih. V svoji sestavi je zbor imel nekaj odličnih pevcev, med katerimi so izstopali zlasti basist **Flore Radon**, tenorist **Ivan Ahačič (Dečman)** in njegova soproga sopranistka **Tončka Ahačič**. G. Planinšek je oživel tudi instrumentalno glasbo v Tržiču. Ustanovil je “Mali simfonični orkester”, ki je nastopal na operetah in spremljal pevce pri svečanih sv. mašah ob velikih cerkvenih praznikih.

Pri snovanju orkestra se je znašel v velikih težavah. Imel je veliko violinistov, manjkali pa so mu glasbeniki za nekatere druge instrumente. Iz zagate so mu pomagali

kar ljubitelji glasbe sami. Med drugimi glasbeniki je potreboval tudi čelista. Moj mož se je sam naučil igrati čelo, za potrebe plesnega ansambla pa tudi saksofon.

V začetku ni vedel niti, kako je treba držati čelo. V "predilnici", kjer je bil v službi, ga je nekega dne poklical tovarnar g. **Glanzmann** in mu dejal: "Tu imate denar za vstopnico. Pojdite v opero in pogledjte, kako se drži čelo".

Ob tako bogatem glasbenem življenju v malem mestu Tržič je bil tudi problem z nastopi posameznih pevcev in glasbenikov; posebno če sta hkrati potekali dve prireditvi. Tedaj ni bilo pomembno, kdo je iz katerega društva. Pevce in glasbenike so oboji "posojali" drug drugemu. Včasih je šlo tako na tesno s časom, da so naročili celo taksi, s katerim so vozili posameznike iz Sokolnice na Skalo ali obratno - samo da je bila "zamenjava" pravočasno izpeljana in rešena predstava.

Pri svečanih sv. mašah ob nedeljah ob 10. uri nihče od pevcev ni smel izostati. Pevci so čutili veliko odgovornost, da so bili ob takih priložnostih vedno prisotni in da je bil zbor v polni sestavi. Zgodilo pa se je, da so nekateri odšli v soboto popoldne na Kofce. Zvabila jih je vesela družba. V planinski koči so prenočili, v nedeljo zgodaj zjutraj pa so jo še pravi čas "mahnil" v dolino, prišli k maši in po maši še hitreje odrinili nazaj v planinski raj, da se medtem ni "ohladilo" veselo razpoloženje s petjem in vriskanjem. Ljudje iz drugih krajev so Tržičane mnogokrat prepoznali prav po njihovem lepo ubranem večglasnem petju.

V mojih spominih ima posebno mesto tudi ljudski pesnik in pevec Tržičan (Rodarjev) **Polde Rop**. "Zložil" je marsikakšno pesmico, jo opesnil, sam uglasbil in nam jo zapel, pesem pa je za njim povzela vsa zbrana družčina. Sčasoma je pesem postala ljudska last. Ena njegovih pesmi je nepozabna: "Zapoj mi ptičica pesmico, zapoj mi jo še enkrat. Udaril na strune vesel bom umes, morbiti da zadnjikrat...".

Takšno je bilo naše glasbeno življenje med obema vojnama v Tržiču in takšen je bil naš odnos do petja in muziciranja. Petje, glasba nas spremljata takorekoč od zibelke do groba. Bog daj, da se naša pesem in glasba nikdar ne bi izpeli! K sreči imamo danes v Tržiču veliko dobrih nadaljevalcev naše bogate pevske in glasbene tradicije.

METKA KAVČIČ-ROBEŽEVA

KNJIGA ALOJZIJA ŽIBERTA - POD MARIJINIM VARSTVOM

V tržiški knjižnici je v torek, 1. oktobra 1996 ob 19. uri, v uspelem literarnem večeru avtor predstavil svojo prvo in drugo knjigo "Pod Marijinim varstvom: Spomini Slovenca - nemškega vojaka na drugo svetovno vojno v letih 1941-45". **Alojzij Žibert** - inženir organizacije in računalništva iz Kranja je bil kot 18-letni fant mobiliziran v nemško vojsko v januarju leta 1943, najprej v takoimenovano delovno službo (RAD). Od tam je bil poslan v *Ukrajino* na urjenje v nemško Armado in nato na fronto. Po Božiču 1. 1945 se je kot 100%-ni invalid s težko okvaro na nogah in hrbtenici po lastni odločitvi vrnil v domovino.

V svojih spominih je nanizal vrsto težkih doživetij in sicer:

- kako je s težkim srcem odhajal od doma v tujino v RAD,
- kako so ga prestavili na urjenje in vežbanje v *Ukrajino*,
- kako je bil poslan na rusko fronto v *Novograd Volinskij* ali po nemško *Zwiachel*,
- kaj je doživljal v prvih frontnih vrstah od *Korostena*, *Malina* in *Kijeva* v Ukrajini,
- kako in zakaj je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo od Nemcev,
- kako je bil čudežno rešen smrti na priprošnje Marije Pomagaj z Brezij,
- kako je doživljal napad na *Korosten*, prvi ognjeni krst, kjer se je odvijal boj "mož proti možu ali nož na nož",
- kaj je doživljal in kako je bil 11. avgusta 1944 težko ranjen,
- kako se je zdravil po raznih bolnišnicah in nazadnje pristal v avstrijskem *Freisingu*, kjer je bil po lastni odločitvi po Božiču 1945 poslan domov.

Predavatelj nam je posredoval svoja doživetja okronana s tolikim trpljenjem Slovenca - mobiliziranca v nemško vojsko, da so se mnogim, posebno še kolegom iz vojske, orosile oči. Svoje doživljaje je znal avtor predstaviti zelo zanimivo v dveh knjigah, za kar je prejel tudi priznanje širše strokovne javnosti. Knjige lahko naročite pri avtorju ali pa pri Gorenjskem Glasu v Kranju.

MEGLIČ JANEZ, ČADOVLJE

TRŽIŠKI VRTCI SKUPAJ Z DRUŽINAMI

Zadnja nedelja v septembru je bila nepozabno doživetje za vse, ki so prišli na prireditev CICIBAN - DOBER DAN pred vrtec Križe.

Kdor si je želel zabeve in sprostitev, je sodeloval z ansamblom Čudežna polja ali plesno skupino Miki. Veliko pa jih je prišlo predvsem zato, da bi skupaj z otroki ustvarjali v različnih delovnih kotičkih. Zanimivo je bilo opazovati mamice in očke, ki so poizkušali skupaj s svojim korenjakom sestaviti zlaganko, izdelati hišo, letalo in še kaj iz lesa, ustvarjati z glino, barvami, papirjem, blagom, volno, naravnim materialom, usnjem. Kakšna razstava bi bila to, če bi vse skupaj na koncu združili! Pa nismo, saj je vsaka družina naredila svojo razstavo kar doma in spominjala jo bo na prijeten jesenski dan, ki ga je preživela skupaj. Za tiste, ki so si zaželeli novo pričesko preden odidejo domov, so poskrbele neutrudne frizerke.

Prepričana sem, da se je za vse udeležence nedeljsko popoldne prehitro prevesilo v večer, ko smo se morali posloviti. Obljubljamo, da ne za dolgo!

ERNA ANDERLE
RAVNATELJICA VVZ Tržič

TRŽIŠKI
RAZGLEDI

IN MEMORIAM

Smrt na žalost ne pozna meja in kosi tudi med našimi bralci in naročniki Tržiških razgledov. Za dan vseh svetih in vernih duš dan je prav, da se jih spomnimo. Bili so naši zvesti bralci, nekateri tudi pisci raznih prispevkov. V letošnjem letu so odšli naslednji naši naročniki:

Marija Ahačič, po domače "Kajtanova", 1923 - 1996,
Štefka Žitnik, po domače "Majersičeva", 1923 - 1996,
 ki je živela v Argentini,
Heli Zech, rojen 1932 v Jelendolu, 1932 - 1996

HELI ZECH je objavil tudi nekaj člankov v TR. Gospa Kavčičeva je zato zapisala nekaj o njem: "Bil je vedno veder, ljubezniv, pripravljen povsod sodelovati v dobrem. Rad je prepeval in tudi pesnil. Zato je bil član kvarteta Spomin, Upokojskega pevskega zbora, član planinskega društva Ljubljana Matica in član gorske straže. Njegove pesmi so izpovedne in poglobljene." Eno od njih objavljamo.

Drevo

Pod težo snega
 se klanja drevo,
 kaj šele duša, ki
 ni trdna tako?
 Slabo vreme pritiska
 jo čisto do tal,
 mokrote in teme
 se mraza sem bal.

Veje so pokale in
 nastale so rane,
 sedaj duši odleglo je
 nič več me ne gane.
 Naučiti se moras
 le tiho trpeti,
 kar nudi življenje
 - preprosti vzeti.

Rane pokrila je
 smola dišeča,
 notranjost moja
 ni več trpeča.
 Prenese udarce
 več me ne zvije,
 tudi takrat ne več.

HELI ZECH

DR. ČEPAR V TRŽIČU

Državni sekretar za družino v Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve dr. Drago Čepar je v četrtek, 25. oktobra obiskal Tržič. V času delovnega obiska si je skupaj s poslanko Jano Primožič, kandidatom za volitve v Državni zbor dr. Janezom Poklukarjem, Tinco Markič, Marijo Lavtar in Vitom Primožičem ogledal vrtec v Križah, obiskal kmetijo pri Urinovih in Dom Petra Uzarja.

V vrtcu je dr. Janez Poklukar, organizator zabavnega večera z ansamblom Čuki 5. oktobra letos, izročil Vrtcu Tržič čisti izkupiček dobrodelnega srečolova, ki

je bil takrat izveden. Izkupiček sta prevzeli pooblaščenka ravnateljice Vrtca Tržič gospa **Irena Puhar** in vodja vrtca v Križah **Vesna Polajnar**, namenjen pa je nakupu malih sedežnih garnitur.

V pogovoru je državni sekretar dr. Drago Čepar nanizal uspehe in načrte na področju družinske politike. Poudaril je, da ima danes vsaka porodnica (tudi tista, ki ni zaposlena) eno leto pravico do *starševskega dodatka*. Uzakonjen je univerzalni otroški dodatek. Uveden je posebni dodatek za nego hudo bolnih in prizadetih otrok. Izveden je bi projekt *prenosa izplačil družinskih prejemkov* neposredno iz Ministrstva na koristnike. Tako zdaj država neposredno izplačuje upravičencem otroške dodatke, starševske dodatke in porodnine neposredno na tekoče račune in hranilne knjižice. S tem so stroški razdeljevanja sredstev znatno manjši.

Podaljšanje porodniškega dopusta je poglavje zase. Javno mnenje in večina poslancev (razen SKD in nekaterih drugih) je zaenkrat podleglo domnevni vplivu delodajalcev, ki trdijo, da njihov proizvodni proces ne prenese daljših odsotnosti ob porodniškem dopustu. To vsekakor ni res. Analize so tudi pokazale, da je prisotnost tistih mater, katerih otroci so stari dve ali več let, precej večja od prisotnosti mater z enoletnimi otroki. Otroci v starosti enega leta so najbolj navezani na matere in ni dobro, da se jih ravno takrat loči. Podaljšanje porodniške, še zlasti pa delo za krajši delovni čas so znane oblike delovnega časa, vendar mora biti delo za krajši delovni čas odobreno s strani delodajalca. Leti pa večkrat nimajo posluha za to in morajo matere (kdaj tudi očetje) dokazovati, da delovni proces tako obliko dela to omogoča. Tudi vedenje o teh možnostih je še premajhno. Spregovorili smo tudi o kršitvah zakona. Med najpogostejšimi so zagotovo izsiljevanja mladih deklet z različnimi pogodbami, s katerimi se zavežejo, da ne bodo zanosile. Vsaka taka pogodba ja pravno neveljavna in iztožljiva (nekateri se za pomoč obračajo tudi na Ministrstvo). Vseeno pa pričakujemo, da bo tudi sindikat namenil tem kršitvah ustrezno pozornost in pomagal mladim ženskam in materam v boju proti kršitvam zakonov.

Vzgojiteljice v vrtcih imajo zanimive izkušnje z malimi otroci. Posebno pri malčkih v jasličnem oddelku so pogoste solze mater in jok otrok zjutraj ob ločitvi. Vzgojiteljice poskušajo pomagati po svojih močeh, vendar matere ne more nadomestiti nihče, pa naj se še tako trudi. Moderna medicinska in psihološka stroka vse bolj ugotavlja, da je tudi dojenje mater izredno pomembno za normalen razvoj otroka. Več kot milijon otrok na svetu je že umrlo zaradi nepravilne prehrane v prvem letu. Dojenje v trajanju enega leta je skoraj obvezno, priporočajo pa celo dojenje otroka do drugega leta starosti. Ko pa mati začne hoditi na delo, o dojenju ne more več razmišljati.

Mlade družine se včasih znajdejo pred skoraj nerešljivimi težavami. Marsikje na podeželju je velika težava v tem, da je za na kmetijo težko najti primerne partnerja. Ko pa mladi pričnejo z delom na kmetiji, nastane problem, kje dobiti denar za nujne investicije v proizvodnjo. Zadruga vse bolj izgublja svojo osnovno vlogo - zaščito članov in ves bolj postajajo trgovske firme izven vpliva kmetov. Poleg tega je svetovalna služba pogosto neučinkovita in ne dosega svojega namena. Izgleda, da

bo v okviru programov za ohranjanje poseljenosti podeželja bolj potrebno prisluhniti mladim ljudem, ki v nezavidljivem položaju poskušajo preživeti v kmetijski proizvodnji.

Z leti pridejo razne težave. Pogosto je edina možnost človeka vrednega preživetja v domu za starostnike. Domovi pa se neprestano ubadajo z včasih nerešljivimi problemi. V Domu pri tem niso nobena izjema. Stokovno visoko usposobljeno osebje poskuša olajšati stare dni številnim varovancem. Pri tem nimajo neke dragocene opreme, poskušajo pa ljudem pomagati z veliko mero prijaznosti in srčne topline.

Osnovna celica vsake družbe je nedvomno družina. Res je, da je v modernem tempu življenja izgubila del svoje vloge, vendar je zdrava zakonska skupnost še vedno eden od temeljev življenja v družini v mladih, srednjih, pa tudi zrelih letih. Po besedah državnega sekretarja dr. Draga Čeparja je nedvomno velik uspeh Ministrstva tudi uvedba programa vzgoje za življenje v zakonski skupnosti, ki je uveden v šolski sistem.

DR. JANEZ POKLUKAR

DVA MESECA V STENAH

Tržiški alpinist **Slavko Rožič** in **Urban Golob** sva dva meseca plezala po Ameriki in Kanadi

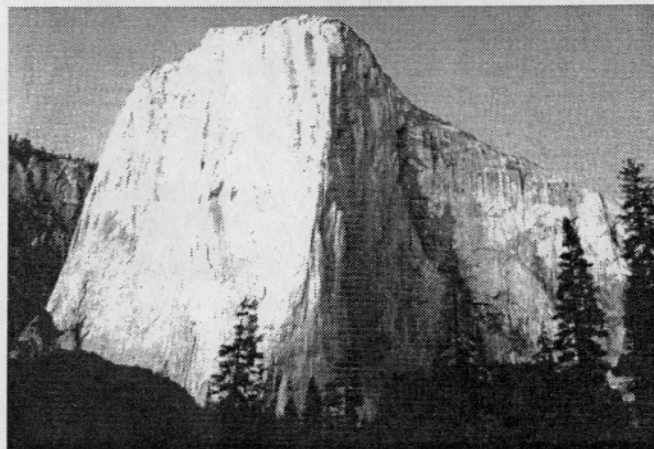
Dva meseca sva bila na poti. Več kot 7000 milj z avtom, pa še 2000 milj z avtobusom sva prevozila. Vmes pa plezala po plezališčih in gorah ZDA in Kanade.

Potovanje sva začela v *Clevelandu - Ohio* pri teti. Nato sva se z avtobusom odpeljala v *Denver - Colorado* 36 ur daleč. Tu sva plezala po bolvanskih problemih nad mestecem *Bovlder*. Nato sva se ustavila v *Wyanningu*. Najprej sva splezala *Neon cowboy* (5.9 + 2 Razt.) v plezališčih *Wedauwdo*. Naslednje plazališče je bilo *Wildiris v Limestone Mt.* Tu sva plezala smeri do 5.11.(VIII VIAA).

Skozi *Teton, Yellowstone in Glaciar National Park* sva se peljala do Kanade - *Calgary, Baw Walley* vse do *Rocky Mts.* Tu sva plezala v pogorju *Selkirk*, skupina *Bugaboos*. Bil je začetek septembra in imela sva dva dneva, preden naju je zapadel sneg. Splezala sva novo smer v *East post spire - Gorska pravljica* (5.9 A3 270 m), ki sva jo posvetila kolegu Vanji Furlanu. Še eno novo sva splezala v *Cresent Spire - Mc Tech Arcte - West*

side stroy (II 5.10 250 m). Moj solo poizkus na najvišji vrh skupine *Bugoboo Spire* (3176 m) se je končal 40 m pod vrhom v hudem neurju in po žledu. Pa drugič. (*Kainova smer* 5.6).

Prek *Britanske Kolumbije* sva se skozi *Washington* peljala do *Smith Rock v Oregonu*. Tu sva plezala športne smeri do 5.11 (VIII-VIII+). Prek *Britanske Kolumbije* sva se skozi *Washington* peljala so *Smith Rock v Oregonu*. Tu sva plezala športne smeri do 5.11 (VIII-VIII+).

THE BIG STONE

Sledil je glavni cilj - *Yosemitska dolina*. Soplezalec **URBAN GOLOB** si je poškodoval koleno v smei *Steck - Solathe v Sentinel Rocku*. S pol smeri sva se spustila nazaj pod steno. Žal zaradi poškodb ni mogel več plezati. Nato sem z naključnimi soplezalci splezal še: *Tangerine Trip* (VI 5.9 A3+, 18 r) v vzhodni steni *El Capitana*. Plezala sva štiri dni in pol. Skupaj z nemškimi soplezalci sva splezala smer *Salathe* (VI 5.10c A2+, 35R), ravno tako v *El Capitanu*. Splezala sva jo v 3 dneh. Z Lukom (A. Polegek iz AO Maribor) sva splezala *Hoodwing* (5.10a, 130 m) in *By Hook Or By Crook* (5.11b, 100 m - VIII VIAA) v *Harlequin domu na Tolumne Meadows*. V dolini pa sem splezal še *Nutcrakerja* (5.8 6R) in nekaj krajših bolvanov. Ni šlo vse po načrtih, a skušal sem izkoristiti možnosti kar najbolje. Saj stene počakajo.

Zahvala sponzorjem - donatorjem AO Tržič, ITV M&M SPORT FASHION in ga. Olgi Hvale (zastopstvo SALEWA).

Sicer pa za vse, ki jih zanima tista prava, divja Amerika gozdov, gora in puščav pripravljam predavanje z diapozitivi, najverjetneje v Lomu.

SLAVKO ROŽIČ

PISMO BRALCA

Po dobroti glavne urednice Jane Primožič mi je prišlo v roke par izvodov vaših Tržiških razgledov. Presenečen sem bil nad listom, ki vas tako lepo povezuje. Ker živim v Argentini, kjer je gotovo tudi več Tržičanov, bom z veseljem poročal za vaš list kaj o življenju Slovencev na tem daljnem jugu. Torej: na skorajšnje snidenje v prihodnji številki!

TONE MIZERIT

24. FOTOGRAFSKA RAZSTAVA TREH DEŽEL

Odperta v Tržiču od 18. oktobra do 4. novembra 1996

Slovenija, Koroška in Furlanija-Juljska krajina so priredile že tradicionalno 24. fotografsko razstavo, ki jo prirejajo v raznih krajih teh dežel oz. države Slovenije. Letošnjo so pripravili prav v Tržiču, za kar je zaslužni zlasti prireditveni odbor v sestavi: Vinko Brezar, Janko Krmelj ter Milan in Janez Malovrh. Med nagrajenimi je bil letos tudi domačin Janko Krmelj za črno-belo fotografijo - Ledena razpoka. Razstava je bila odperta od 18. oktobra do 4. novembra 1996.

LEDENA RAZPOKA
JANKO KRMELJ, 3. NAGRADA

V LETOŠNJEM LETU GROZI TUDI MOŠENIK

Potok Mošenik je v preteklosti dajal obrti in industriji v Tržiču velik pomen. Doslej je bil poznan kot izjemno miren, bogat vir energije, letos pa se je že dveh neurjih razhudil. Zadnje neurje na področju Dobrče in Begunjščice je naplavilo v dolino veliko naplavin, ki so zatrpale zgornjo strugo mošenika, in naplavile na Ankeletov travnik veliko naplavin. Neurje je povzročilo zemeljski plaz tudi na cesti proti Begunjam, podrlo nekaj mostov na Mošeniku in povzročilo še nekaj druge škode.

OBISK MINISTRA DRAGONJE, GANTARJA, ROPA V TRŽIČU

Minister za gospodarstvo Metod Dragonja se je na priporočilo poslanke Jane Primožič udeležil svečanega srečanja Poslovnega kluba v Vili Bistrica in "prinesel" obljubo o 200 milj. SIT za pomoč PEKO. Minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar in minister za delo mag. Anton Rop pa sta se ustavila v Tržiču v okviru predvolilnih srečanj. Bilo bi lepo, če bi nas obiskali večkrat in ne le pred volitvami.

PREDOR JE SPET ODPRT

Po dobrem mesecu obnavljanja ljubeljskega predora tako z naše kot z avstrijske strani se lahko spet vozimo skozi predor. Ob tej priliki smo lahko dodobra spoznali kakšna škoda bi šele nastala za podljubeljsko dolino in ves Tržič, če bi se Slovenci odločili, da se ne vključimo v Evropsko zvezo. Če je vsak dan zaprtja predora prinesel izgubo prometa v vrednosti več stotisoč DEM, kaj bi se zgodilo šele, če bi bil prehod zaprt. Šele vključitev v Evropsko zvezo nam zagotavlja odprte meje (tudi brez pretiranega nadzora), nam vsem pa svobodno trgovanje prek meje. Tisti, ki ne marajo evropske povezave nam torej lahko povzročijo le izgubo zaslužka.

KONCERT ZBORA LOKA V LOMU

V nedeljo, 29. oktobra 1996 popoldne je bil v Lomu koncert *Komornega pevskega zbora Loka*, ki prepeva že petindvajseto koncertno sezono. Skupaj z glasbeniki, solisti ter pod vodstvom zborovodja *Janeza Jocifa* so poskrbeli za lep večer.

LOJZE PETERLE PRI KOHLU

Dober tržiški znanec in predsednik SKD *Lojze Peterle* je sredi oktobra obiskal Bonn in predsednika prijateljske

stranke CDU *dr. Helmuta Kohla*, ki so ga Slovenci že večkrat razglasili za mednarodno osebnost leta. Ker je dr. Kohl velik ljubitelj kamnin je bil še posebno vesel darila v obliki živosrebrne rude iz Idrije (njegova zasebna zbirka v delovni sobi je vidna na desni strani slike). Za naslednji obisk bomo pripravili lep primerek

Godalni kvartet Tartini iz Ljubljane v sestavi Črtomir Šiškovič, I. violina; Romeo Drucker, II. violina; Aleks Milošev, viola in Miloš Mlejnik, violončelo bodo

v nedeljo, 10. novembra 1996 ob 18. uri izvedli v župnijski cerkvi v Tržiču

Godalni kvartet v c-molu, op. 51 skladatelja *Johannesa Brahmsa*.

VSTOP JE PROST.

Koncert je posvečen lansko leto tragično preminuli pevki SKZ *Ireni Dolžan*, prireja pa ga Društvo prijateljev umetnosti *Lumen iz Tržiča*.

TRŽIŠKI RAZGLEDI

TRŽIŠKE RAZGLEDE IZDAJA OO SKD TRŽIČ. ČASOPIS JE VPISAN V EVIDENCO JAVNIH GLASIL, KI JO VODI URAD VLADE ZA INFORMIRANJE POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 1174. UREJA UREDNIŠKI ODBOR. GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: JANA PRIMOŽIČ
NASLOV UREDNIŠTVA: UREDNIŠTVO TRŽIŠKIH RAZGLEDOV, P. P. 141, 4290 TRŽIČ. TELEFON UREDNIŠTVA: 064/53 016. CENA POSAMEZNE ŠTEVILKE 40,00 SIT. RAČUNALNIŠKI PRELOM: ASTRUM D.O.O., TRŽIČ • TISK: TISKARSTVO UZAR, TRŽIČ. NAKLADA 1.500 IZVODOV.